

Kandidat til Anders Forsdahls pris 2018:

Elisabeth Swensen, Seljord kommune

Forslagsstillere er et samlet allmenntedisinsk forskningsmiljø i Bergen:

- Fagområde for allmenntedisin, Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen
- Allmenntedisinsk forskningsenhet i Bergen, Uni Research Helse
- Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin, Uni Research Helse

Med dette nominerer vi Elisabeth Swensen som kandidat til Anders Forsdahls pris for 2018.

Elisabeth Swensen (født 1951) er spesialist i allmenntedisin med omfattende distriktsmedisinsk erfaring som distriktslege/kommunelege I i Tokke (1982-86), senere en årrekke som kommunelege/ kommuneoverlege i Seljord (1987 – dd). Swensen var aktiv i å etablere Vest-Telemark legeforum tidlig på 80-tallet, et forum som fagpolitisk og faglig bidro til å sette distriktsmedisin på kartet også nasjonalt. Hun er veileder for spesialistkandidater i allmenntedisin regionalt i Vest-Telemark og har ledet fire grupper i løpet av de siste 12 årene. Dette har bidratt vesentlig til rekruttering og stabilisering av legesituasjonen i et ellers utsatt distrikt. Fra tidlig 1990-tall har hun gjort legesenteret i Seljord til utdanningsarena, der hun i stor grad har bidratt til å utvikle en kultur i kommunen og blant egne kolleger for permisjoner til faglige prosjekter. Swensen har også vært støttekollega (for andre leger) i Telemark legeforening (2000 – 2014).

Som en engasjert fagperson har Elisabeth Swensen bidratt til utvikling av det faglige grunnlaget for allmenntedisin, både nasjonalt og internasjonalt. Hun var styremedlem og en periode nestleder i Norsk selskap for allmenntedisin (NSAM, senere NFA) (1993 – 2000). Hun tok initiativ til og ledet NSAMs ”Risikoprojekt” i 1994, et femårig prosjekt med støtte fra HOD, der intervensjon mot risiko for sykdom hos friske ble problematisert og undersøkt. Med flere sentrale publikasjoner satte dette prosjektet dagsorden med stor gjennomslagskraft for overordnet tenkning i norsk allmenntedisin:

- Swensen E et al. Risikobegrepet i forebyggende medisin. NSAM inviterer til tenkedugnad. Utposten 1994;23: 199
- Swensen E. Diagnose: Risiko. Universitetsforlaget 2000.

Som en naturlig oppfølging av dette engasjementet ble Swensen initiativtaker og medlem i referansegruppe mot overdiagnostikk, Norsk forening for allmennmedisin (2014- dd).

Elisabeth Swensen har også medvirket i sentrale roller i faglig publiseringsvirksomhet i Norge, først som redaksjonsmedlem i Utposten (1998 – 2003), senere som redaksjonell medarbeider og skribent i Tidsskrift for Den norske legeforening (2005 – dd) og som fast spaltist i dagsavisen Klassekampen (2011 – dd), der hun bidrar med sine analyser og synspunkt til et større publikum. Hun er velkjent for sin presise formuleringsevne, og med sine kritiske synspunkter bidrar hun til viktig refleksjon og offentlig debatt, enten det handler om fastlønn for norske allmennleger, kamp mot korrupsjon og økende kommersialisering i helsetjenesten eller og arbeid for bruk av nordisk språk når leger møtes over landegrenser. Swensen er tildelt Utpostens essaypris (1997) og NSAMs forfatterstipend (1999).

Som fast foreleser for medisinstudenter ved UiO har Elisabeth Swensen de siste 10 år bidratt til kunnskap og refleksjon om risikotenkning i legeutdanningen. Hun har virket som universitetslektor ved UiO (2015 – dd). Swensen har dessuten initiert et stort antall kurs, konferanser og faggrupper og selv bidratt som foredragsholder, innleder og debattant i ulike faglige og fagpolitiske sammenhenger siden 1980-tallet.

Swensen satte begrepet «distriktsmedisin» på dagsorden i Norge. Hun var en pioner i oppbyggingen av Senter for distriktsmedisin (NSDM) ved Universitetet i Tromsø og har vært seniorrådgiver ved senteret i 20% stilling (2001 – 2014). Også internasjonalt har Swensen vært en sentral ambassadør for norsk distriktsmedisin som representant i EURIPA (WONCAs europeiske arbeidsgruppe for distriktsmedisin) (1998 – 2017).

I tillegg har Swensen levert viktige faglige bidrag i kompliserte saker, som medlem av Helsedirektoratets ekspertgruppe etter 22.juli (2011 – 2016) og i en rekke tidsavgrensede verv knyttet til ulike ekspertgrupper og utredningsoppdrag i regi av Helsedirektoratet og Legeforeningen.

Elisabeth Swensen har utmerket seg spesielt med grundige og kritiske kommentarer til sentrale faglige og fagpolitiske spørsmål. Ikke sjelden oppfattes hun som kontroversiell, men likevel alltid reflektert og verd å lytte til. Hun skaper debatt på en måte som aldri har röknet ved den brede tilliten hun har som fagperson nasjonalt og internasjonalt. Hun har levert bred og solid innsats på mange ulike felter, noe som verdsettes høyt. Eksempler på slik

anerkjennelse kommer til uttrykk gjennom tildeling av NFAs Løvetannpris (2011) og kåring til ”Årets lege i Telemark”, Telemark legeforening (2014)

Elisabeth Swensen er en svært synlig aktør på mange ulike felt innen allmenntidrett og har gjennom sitt mangeårige arbeid bidratt betydelig til å styrke feltet distriktsmedisin. Hun er en fagperson som gjennom snart fire tiår har utrettet en markant innsats for helsetjenesten i distrikts-Norge. Med bakgrunn i hennes omfattende innsats for distriktsmedisin og allmenntidrett i Norge og internasjonalt vil hun være en meget verdig vinner av Anders Forsdahls pris 2018.